

Raaseporin valtuutetut

POHJAN KIRKONKYLÄN KYLÄYHDISTYS RY:N LAUSUNTO PÄÄTÖKSENTEON TUEKSI

Monitoimitalo vai koulukeskus

Asukastilaisuudessa (29.10.) kaupunginjohtaja painotti, että Pohjan monitoimitalohanke saadaan unohtaa. Kuitenkin nyt ehdotettu koulukeskus kyrkoby skolanin kiinteistöllä on yksi kaupungin laatiman Pohjan Monitoimitalo -hankesuunnitelman (2024) vaihtoehtoista (liitteenä). Kyläyhdistys on jättänyt lausunnon kaupunginhallitukselle 6.10. (liitteenä) ja lausunnossaan esittää ensisijaiseksi vaihtoehdoksi monitoimitaloa laajemmilla palveluilla Pohjan keskustaan ns. terveyskeskuksen tontille. Lausunnossaan kyläyhdistys myös näkee vaihtoehdoksi monitoimitalon sijoittamisen kyrkoby skolanin tontille, mutta silloin saavutettavuuden takia monitoimitaloon ei voitaisi sijoittaa muita palveluita, tällöin kyseessä olisi juurikin kaupungin ehdottama koulukeskus. Erona sekä kyläyhdistyksen lausunnon että Pohjan monitoimitalo -hankesuunnitelman (2024) linjauksiin on se, että kaupungin uudessa ehdotuksessa koulukeskukseen sijoitettaisiin ainoastaan luokat 1–4.

Kaupungin ehdotus eriarvoistaa, eikä se ole lasten edun mukainen eikä tue heidän hyvinvointiaan

Kaupungin ehdotuksessa Pohjan alueen lapset asetettaisiin eriarvoiseen asemaan muihin Raaseporin lapsiin nähden. Pohjalaisilla olisi oikeus käydä lähikoulua vain 10-vuotiaaksi asti, ja peruskoulu pilkottaisiin kolmeen osaan: kolme kertaa uusi koulu, uudet opettajat, uudet koulutoverit. Lisäksi huolena on, että Pohjan koulujen oppilaat eivät 5. luokalle Karjaalle siirtyessään suinkaan pääsisi samaan luokkaan vaan heidät erotettaisiin koulutovereistaan ja ripotellaan eri luokille.

Muutokset eivät koskisi vain kirkonkylän asukkaita vaan koko Pohjan aluekeskuksen alueella asuvia. Esimerkiksi Antskogista tulevilla lapsilla koulumatka tuplaantuisi, koulumatka olisi bussien odotteluineen arviolta 45 min suuntaansa, eli 1,5 tuntia päivään vain koulumatkaa. Lisäksi koulukuljetuksissa aikaansa viettävät lapset eivät voisi osallistua maksuttomiin harrastuksiin, joita Suomen harrastamisen mallin mukaan kouluilla nyt on tarjolla.

Pohjan alueen erityispiirteet tulee myös huomioida. Pohjassa on jo pelkästään monipuolisen asuntotarjonnan vuoksi hyvin eritaustaisia perheitä, joista osa kuuluu erilaisten tukien piiriin. Pohja on myös kokoonsa nähden hyvin monikulttuurinen, koululuokissa jopa kolmasosa saattaa olla äidinkieleltään muun kuin suomen- tai ruotsinkielinen. Kouluissa on hioutunut pien- ja erityisopetus. Kouluyhteisössä oppilaat tuntevat toisensa ja kummitoiminnalla on suuri merkitys ja isommat oppivat ja kypsyvät vastuuta kantavaan rooliin. Kaupungin ehdotuksen myötä kummitoiminta loppuisi.

Päätöksenteon perusteet

Mikäli tällainen ehdotus hyväksyttäisiin, olisi ehdottomasti ensin tehtävä huolellinen lapsivaikutusten arviointi (<https://www.lskl.fi/vaikuttamistyto/lapsivaikutusten-arviointi/>). Ja mikäli tällaiselle päätökselle haluttaisiin asukkaiden hyväksyntä, tulisi päätöksenteon taustat tuoda näkyviin esimerkiksi säästösummien myötä. Asukkaiden puheissa nousee jatkuvasti esiin se, että peruskoulu on kunnan lakisääteistä palvelua, ja esimerkiksi lukioverkon ylläpitäminen ei. Ja silti nyt Pohjan alueen peruskouluihin ehdotetaan kohdistettavaksi mittavia ja kauaskantoisia säästötoimia, lukioverkkoon ei. Asukkailla ja päättäjillä tulee olla käytössään avoin ja vertailukelpoinen tieto eri vaihtoehtojen kustannuksista, jotta päätös voidaan tehdä tietoon perustuen, ei oletuksiin.

Kyläyhdistyksen tietojen mukaan tällä hetkellä tilanne on, että mikäli kyrkoby skolanista 5–6 luokat siirtyisivät Karjaalle, vapautuisi ainoastaan yksi luokkahuone. Sen sijaan kirkonkylän koulun, Raaseporin kolmanneksi suurimman suomenkielisen koulun, 1–4 luokat tarvitsisivat 2–3 luokkahuonetta sekä pienryhmätilat ja tilat erityisopetukseen. Lisäksi wc-tilojen määrä ei kyrkoby skolanissa ole nykyisellään riittävä. Kaikkienensa kyrkoby skolaniin tulisi tehdä huomattavasti kunnostustöitä näitä väliaikaisia ratkaisuja varten.

Pohjan aluekeskus ja sen kehittäminen

Kehityskuvan mukaisesti Pohjaa kehitetään aluekeskuksena, joissa sijaitsee ympäröivien alueiden lähipalvelut. Aluekeskusten palveluita kehitetään niiden väestökehityksen ja omien kulttuuristen ominaisarvojen lähtökohdista. (Raaseporin maankäytön kehityskuva 2050 31.1.2024.) Pohjan aluekeskus palvelee asukkaita laajalla alueella, koko entisen Pohjan kunnan alueen asukkaat ovat tottuneet kirkonkylän keskustaasiointipaikkanaan. Kaksikielisessä Pohjan aluekeskuksessa tulee säilyttää sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen perusopetus 1–6 luokille.

Pohjan aluekeskuksen kehittäminen ja sinne kohdistetut investoinnit eivät voi olla jatkuvasti toissijaisia ja siirtyä muiden tieltä ja olla kirjauksella ”Tavoitteet/suuntaviivat, joiden mukaan kaupunki jatkaa työtä, mutta päätökset tehdään myöhemmin kaupungin silloisen taloudellisen tilanteen ja tarpeiden mukaan” (esitys asukastilaisuudessa 29.10.). Pohjan aluekeskuksen koulujen tulevaisuudelle on tehtävä kestävä suunnitelma ja selkeä aikataulus toteutukselle.

Mikäli nyt kirjataan suunnitelma, jossa ”päätökset tehdään myöhemmin”, ja jossa 5–6 luokat siirretään pois, siitä lankeaa varjo, joka nakertaa kylän elinvoimaa. On vaikea uskoa, että jos suunnitelman mukaan 5–6 luokat siirretään pois, ne joskus palautettaisiin. Ja jos 5–6 luokat siirretään pois, lapsiperheiden kiinnostus Pohjan aluekeskusta kohtaan vähenee ja oppilasmäärät varmasti kääntyvät laskuun pitkällä tähtäimellä. Ja seuraava askel on koko koulujen lakkauttaminen. Peruspalveluiden, kuten lähikoulu, on keskeisin tekijä lapsiperheiden asuinpaikkavalinnoissa. Koulupalveluiden heikentäminen johtaa pitkällä aikavälillä paitsi oppilasmäärien laskuun, myös verotulojen ja paikallisen elinvoiman heikkenemiseen. Tämä ei tue Pohjan aluekeskuksen kehittämistä.

Kyläyhdistyksen ehdotus

Kyläyhdistyksen näkemyksen mukaan Pohjan koulujen tulee antaa olla nyt kuten ne ovat ja siirretään kaikki 1–6 luokat uuteen saneerattuun/uudisrakennettuun koulukeskukseen/monitoimitaloon sitten, kun se on valmis. Näin kirkonkylän koulun tiloja voidaan lisäksi hyödyntää saneerauksen/rakentamisen aikana, eikä erillisiä väistötiloja tarvita.

Kyläyhdistys ei vastusta muutosta tai kehittämistä – mutta kehittämisen on tapahduttava tavalla, joka vahvistaa, ei heikennä, lasten oikeuksia ja Pohjan tulevaisuutta elinvoimaisena aluekeskuksena.

Pohjan kirkonkylässä 5.11.2025

Pohjan kirkonkylän kyläyhdistys ry:n hallitus

Marianne Liitelä, puheenjohtaja
p. 040 580 8755, marianne.liitela@suomenkylat.fi

Liitteet:

Kyläyhdistyksen lausunto 6.10.2025: Pohjan monitoimitalo – aluekeskuksen keskitetyt ja kestävät toiminnot

Raaseporin kaupunki: Pohjan monitoimitalo, hankesuunnitelma 31.5.2024